

Martinice v Krkonoších

Kraj: Liberecký

Správní obvod: Jilemnice

Nadmořská výška: 482 m n. m.

Počet obyvatel: 629

Adresa URL: www.martinicevkrk.cz

Okres: Semily

GPS souřadnice: 50.580848N, 15.533306E

První pís. zmínka: 1442 (582 let)

PSČ: 512 32

Okolí a příroda Martinice v Krkonoších

Obec je velmi zajímavá svou malebnou a atraktivní polohou, neboť se zde stýká oblast Krkonoš a Českého ráje. Martinice tvoří klidné a výhodné východisko do obou těchto atraktivních turistických oblastí, do biosférické rezervace a národního parku Krkonoše, stejně jako do Chráněné krajinné oblasti a Evropského geoparku Český ráj, jehož hranice prochází přímo obcí. Martinice leží v mírně zvlněné Podkrkonošské pánvi a jejich středem prochází vysoký železniční násep bývalé Rakouské Severozápadní dráhy Velký Osek - Chlumeck nad Cidlinou - Stará Paka - Trutnov. Společně s touto tratí vedou koleje místní dráhy Martinice v Krkonoších - Jilemnice - Rokytnice nad Jizerou. Martinice, ležící svým katastrem na rozvodí horní Jizery a horního Labe, jsou proto nejvýše položenou stanicí jak celé trati Chlumeck nad Cidlinou - Trutnov, tak též horské trati Martinice v Krkonoších - Rokytnice nad Jizerou. Společný železniční násep těchto tratí dělí obec na dvě poloviny, Hoření a Dolení konec. Jižní polovina obce, zvaná Hoření konec, leží v údolí potoka Jílovky a na úbočích vrchu Hůra, posledního výběžku sopečné Staropacké vrchoviny, proslulé nálezy podkrkonošských drahých kamenů. Z Hořeního konce jsou jedny z nejkrásnějších výhledů na nedaleký masiv Krkonoš, kterému vévodí Studniční hora (1554) a Luční hora (1555), Vysoké Kolo (1506), Zlaté návrší (1411), Kotel (1435) s čarokrásnými Kotelními jamami a Lysá hora (1344). Uprostřed tohoto krásného panoramatu kamenitých alpských vrcholů Krkonoš vystupuje lesnatá hora Žalý (1036) s romantickou rozhlednou na vrcholu, podle níž horalé nazývají náš podhorský kraj kolem Jilemnice a Vrchlabí jako Podžalí. Severní část obce, zvaná Dolení konec leží na rovinatém dně Podkrkonošské pánve v mělkém úvalu říčky Jilemky, která patří k povodí Jizery. Severní okolí obce směrem k Roztokám, Jilemnici a Horní Branné pokrývají rozsáhlé smrkové lesy, které v sobě ukrývají četná zrcadla menších rybníků. Až sem zasahují poslední mírná návrší jako nejzazší výběžky krkonošské Žalské rozsochy.

Lesní komplexy severně od obce dnes tvoří převážně smrkové porosty, původní lesní porosty v okolí obce však vypadaly jinak. Bylinné patro podhorských lesů tvoří lýkovec jedovatý, lilie zlatohlavá, vraní oko čtyřlístě, sasanka hajní, sasanka pryskyřníkovitá, plicník lékařský, kýčelnice devítilístá, kýčelnice cibulkatá, dymnivka dutá, hlístník hnízdák, zvonek širolistý, skalník celokrajný, břečťan popínavý, hrachor jarní, mařinka vonná, bažanka vytrvalá, kopytník evropský, čípek objímavý, podbílek šupinatý a mnoho dalších druhů rostlin. Podrost podhorských lesů často tvoří také keřky brusnice borůvky a mnohé kapradorosty: žebrovice různolistá, papratka samičí, kaprad' osténkatá a kaprad' samec. Na lučních prameništích a slatiništích nás upoutají krásné květy orchidejí: vstavač osmahlý, vstavač vojenský, vstavač mužský, prstnatec bezový, prstnatec Fuchsův, prstnatec májový, pětiprstka žežulník nebo krušík bahenní. Podél potoků roste v rozsáhlých porostech

bledule jarní, dále též blatouch bahenní i úpolín evropský. Pod jižním úpatím hor nalezneme dobromysl obecnou, známou jako koření oregáno, toten lékařský, hrachor luční, žluťuchu lesklou, černýš hajní, marulku klinopád, čistec lesní, pryskyřník platanolistý, hořeček ladní, hořeček baltický, úročník lékařský, chrpu čekánek, komonici lékařskou, kozí bradu větší i růži plstnatou. Z hub nacházíme v podhorských lesích hřib smrkový, hřib strakoš, suchohřib hnědý, hřib smrkový, hřib koloděj, hřib kříšť, suchohřib hnědý, suchohřib babku, klouzek sličný, kozák březový, křemenáč osikový, bedlu červenající, ryzec pravý, lišku obecnou, holubinku hlínožlutou, muchomůrku červenou, muchomůrku královskou, muchomůrku šedivku či muchomůrku růžovku. Z živočišné říše nás svou krásou upoutají podkrkonošští motýli. Exotický vzhled a rozměry tropických motýlů mají překrásní otakárek fenyklový, batolec duhový, batolec červený a bělopásek topolový. Louky a paseky zdobí v letních dnech krásné babočky, perleťovci, okáči, ohniváči, modrásci, bělásci a žluťasci. Vyhubení byli nádherní motýli jasoň červenooký, jasoň dymnivkový, otakárek ovocný, ohniváček rdesnový či ohniváček modrolesklý. Mezi nápadné noční motýly patří lišaj šeríkový, lišaj paví oko, lišaj topolový a lišaj svízelový, stužkonoska modrá a stužkonoska olšová, martináč habrový a martináč bukový, přástevník medvědí, přástevník hluchavkový či strakáč březový. Horskými průsmyky a sedly táhnou na své cestě k severu středomořští noční motýli lišaj smrtihlav nebo lišaj svačkový. Z brouků nás zaujme nosorožník kapucínek, tesařík piluna, tesařík pižmový, tesařík korový, střevlík kožitý, střevlík fialový, střevlík měděný, střevlík lesní, střevlík fialový nebo střevlík zlatolesklý, v lesích žije také mohutný chrobák velký. Z vodních brouků je nápadný potápník vroubený. Na porostech smrčů škodí brouk lýkožrout smrkový. Nad podkrkonošskými rybníky létá mnoho druhů vážek a šídel. Na výhřevných stráních, porostlých šípovými růžemi, trnkami a hlohy, můžeme zastihnout i teplomilnou cikádu chlumní, vydávající charakteristické cvrčivé zvuky, jaké známe z pobytů ve Středomoří. Suchá kamenitá místa a výhřevné horské paseky jsou domovem ještěrky živorodé, slepýše křehkého či zmiže obecné, která vzácně vytváří i zcela černou formu. Největším ptákem horských lesů je vzácný východoevropský čáp černý. Ze současně žijících savců jmenujme alespoň plcha velkého, plšíka lískového, myšici lesní, veverku obecnou, zajíce polního, srnce obecného a prase divoké, z šelem například tchoře tmavého, lasici kolčavu, lasici hranostaje, kunu lesní, kunu skalní, jezevce lesního a největší krkonošskou šelmu lišku obecnou. Do martinických lesů sestupuje z hor občas i král horských lesů, jelen evropský. Půda v okolí vsí, stejně jako v celé Podkrkonošské pánvi má výrazné červenavé zabarvení. Je to způsobeno přítomností práškovitého krevelu, který zbarvil podkrkonošské usazeniny permokarbonského období právě do této charakteristické červenavé barvy. Martinická údolí jsou známá svými těžkými jílovitými půdami, které jsou vododržné, pomalu se zahřívají a vyznačují se vysokou hladinou spodní vody. To je také důvodem, proč v martinických údolích kvetou na jaře ovocné stromy o několik dní později než na vrších nad obcí nebo jinde v okolí. Zdejší jílovité půdy daly v minulosti vznik vyhlášenému martinickému cihlářství.

